

Nr. 3 2025

ifB

NYHETER

Institutet för Bibelöversättning | www.ifb.nu

Kaukasien

- där språk och Bibeln möts i bergens skugga

Det nya teamet

Rustar för en ny säsong

Ett outröttligt arbete

Brane & Kaisa går i pension

Möten som berör

Resan till Azerbajdzjan

- 4 Kaukasien**
– där språk och Bibeln möts i bergens skugga

- 7 Ett outröttligt arbete**
– Vi tackar Brane och Kaisa som går i pension

- 2** Nytt sätt att ge
3 Direktorns ord
8 Sprid Bibelns budskap
Vi besöker

- 7 Konferens**
– En resa fylld av möten och bibelöversättning

- 8 Nya teamet**
– IFB rustar för en ny säsong

**Ny viktig info
– läs här!**

Enklare sätt att ge - så här funkar det!

VI HAR FÖRENKLAT vår administration för att enklare koppla varje gåva till rätt gävogivare. Därför kommer vi att från mars månad hantera/ge ut **OCR-nummer**. Det hjälper oss att registrera din gåva korrekt och säkerställa att varje bidrag hamnar rätt i vårt arbete med bibelöversättning.

ÄVEN OM DU RÅKAR skriva fel eller får ett meddelande om ett ogiltigt **OCR-nummer**, kan du känna dig trygg med att din gåva

når fram så länge du angett rätt bankgironummer.

JUST NU har vi inget specifikt "månadens projekt". Din gåva går därför direkt till de mest angelägna behoven.

OM DU FÖREDRAR att använda Swish istället för banköverföring, går det utmärkt och är ett smidigt alternativ.

Tack för ditt stöd!

Institutet för Bibelöversättning

IFB arbetar för att översätta Bibeln troget från grundtexten och förmedla Guds budskap på ett klart och begripligt sätt.

Så här kan du ge gåvor

Inom Sverige

Bankgiro: 148-3189

Swish: 123 671 9611

Inom Finland

Mobile Pay 19788

Övriga inbetalningar från utlandet

IBAN: SE57 6000 0000 0000 4228 9769

BIC: HANDSESS

Ansvarig utgivare

Mattias Hallkvist

Tryck

Skilltryck AB, Skillingaryd

Adress

Box 20100

104 60 Stockholm

Kontakt

Tel. 08-722 23 40

E-post: info@ifb.nu

Hemsida: www.ifb.nu

Org. nr:

802005-2612

Omslagsfoto

IFB Medarbetare

Utgåva

Nyhetsbrevet är gratis och utkommer 12 gånger per år

123-671 96 11

Mattias Hallkvist
Direktor IFB

Dörren står öppen – låt oss gå in tillsammans!

Bibeln översätts nu till 36 språk i Kaukasien och åtta helbiblar blir snart klara. Men resurserna är begränsade. Vill du vara med och bära detta arbete i bön och stöd?

GUD HÅLLER EN DÖRR ÖPPEN till Kaukasiens folkgrupper. Hur länge vet vi inte. Men just nu pågår där översättning till 36 språk. Vi har åtta helbiblar som blir klara de kommande åren. För första gången i historien ska folkgrupp efter folkgrupp höra Gud tala ända från Skapelsen till Uppenbarelseboken. Varje år fram till 2034 ska en helbibel publiceras i Kaukasien efter i snitt 39 års arbete.

JAG TÄNKER PÅ DIG som redan för länge sedan läste om dessa folk och som gett gåvor till IFB genom åren. Din trohet och framsynthet är nu på väg att bära fram det livsförvandlande levande Ordet till lezginer, kumycker, avarer, balkarer, nogajer, tabassaraner, adygeier och kabbardiner. Budskapet om frid har börjat ljuda över bergen.

MEN JAG HAR VÅNDATS en del de senaste veckorna. Det är helt enkelt så att den möjlighet vi har just nu är unik, men de ekonomiska medlen väldigt begränsade. Därför måste jag göra ett rop från mitt hjärta och fråga, var finns de som vill bära Kaukasiens folkgrupper i bön

och givande de kommande åren? Vi behöver bli fler så att biblarna blir färdiga.

VI BEHÖVER OCKSÅ bli fler så att de första evangeliedelarna blir färdigöversatta och tryckta på de 11 helt nya språken i Kaukasien som vi också nu jobbar med. Nya på det sättet att försök gjordes redan för många år sedan av IFB att starta översättningsprojekt på några av dessa språk, men av olika skäl lyckades vi inte då. Men nu är översättningen i gång och tiden är inne.

SÅ JAG ROPAR OCH FRÅGAR; var finns du som säger "JA, jag vill vara med!"?

Tillsammans för de bortglömda och okända folken!

Mattias Hallkvist
Direktor, Institutet för Bibelöversättning

Kaukasien

– där språk och Bibeln möts i bergens skugga

Kaukasien är en av världens mest mångfacetterade regioner – en plats där historia, kultur och språk flätas ihop i en unik väv. Här sammanfogas Europas och Asiens traditioner mellan dalar och bergstoppar. Under vår resa till Kaukasien möter vi en värld av kultur, historia och bergsfolkens urgamla språk som bär på en djup längtan efter bevarande och förståelse.

TEXT JOHANNA SVENSSON FOTO IFB MEDARBETARE

Kaukasusregionen är belägen mellan Svarta havet och Kaspiska havet. Detta område utgör en geografisk och kulturell brygga mellan Europa och Asien. Här hittar vi tre självständiga länder – Georgien, Armenien och Azerbajdzjan – samt de norra delarna av regionen som tillhör Ryssland, där flera autonoma republiker som Dagestan, Tjetjenien och Ingusjien ligger. Landområdet är en av världens mest etniskt och språkligt varierade.

LÅNG HISTORISK BAKGRUND

Kaukasien har en lång historisk bakgrund och är rikt på arkeologiska fynd som visar mänsklig närvaro långt bak i tiden. Fossiler och arkeologiska utgrävningar har avslöjat tidiga bosättningar från stenåldern och framåt. Under antiken var regionen hem för kungariket som Kolchis och Urartu, vilka omnämns i både grekisk och biblisk historia. På 400-talet e.Kr. var regionen redan präglad av handelsvägar och kulturellt utbyte mellan Öst och Väst.

Redan under 300-talet e.Kr. blev kristendomen den officiella religionen i Romarriket, vilket i sin tur påverkade områdena i södra Kaukasus. Armenien anses vara det första landet i världen som valde att anta kristendomen som statsreligion år 301 e.Kr., följt av Georgien år 337 e.Kr. och som har präglat regionen starkt. Ungefär 300 år senare gjorde islam sitt intåg i området och började expandera i Kaukasusområdet. Under 1500–1600-talen intensifierades detta under det osmanska rikets och Persiens inflytande, där islam blev den dominerande religionen i många områden, framför allt i den norra regionen. Men än idag är Armenien och Georgien uttalat kristna länder i det övrigt muslimska Kaukasien.

ÖVERSÄTTNINGENS BETYDELSE

På vår resa har vi fått möta översättare till över 20 språk av de 36 språk i Kaukasusområdet som vi från IFB arbetar med. Det är en otroligt mångfacetterad region, en plats som har över 50 folkgrupper med egna språk och kulturer. På, i princip, alla

dessa språk har Bibeln aldrig tidigare funnits tillgänglig. Endast ryska, armeniska och georgiska har haft bibelöversättningar sedan tidigare.

För de minoritetsfolk som historiskt har varit under ryskt och sovjetiskt styre, har kristendomen ofta förknippats med den "ryske Guden". En del från dessa folkgrupper upptäcker Gud för första gången när Bibeln blir tillgänglig på deras egna språk. Andra upplever en djupare koppling till tron på ett nytt sätt. Att få höra och läsa Bibeln på sitt modersmål skapar en förståelse och identitet som varit svåråtkomlig tidigare.

- Att bevara vårt språk är centralt för oss. Vad vi får genom detta projekt är att lyssna på människor och förstå dem bättre, säger Olga som är en av översättarna till ett av folken i Dagestan.

Många folkgrupper har en muslimsk bakgrund, och därför är en stor del av översättarna muslimer, medan arbetet leds av kristna teamledare. Trots detta är de positiva till att översätta Bibeln, eftersom Koranen uppmanar till att läsa Taurat (de fem Moseböckerna), Psaltaren (Zabur) och Evangelierna (Injil). Utöver den religiösa aspekten handlar översättningsarbetet även om att bevara modersmålet, vilket har stor betydelse för den lokala folkgruppen. Detta skapar en unik dynamik där ömsesidig förståelse och respekt för både islams och kristendomens historia är en central del av processen.

UTMANINGAR MED MINORITETSSPRÅK

Många av de kaukasiska minoritetsspråken talas av små grupper, där vissa endast har några tusen talare, medan andra används av upp till 500 000 personer. De större språken, såsom georgiska och azerbajdzjanska, talas av flera miljoner invånare. Det skapar stora utmaningar i att hitta lokala översättare till översättningsarbetet. En av de största svårigheterna är att hitta modersmålstalande översättare, eftersom få personer behärskar både tal och skrift på sitt språk på en hög nivå.

- Genom projektet förstod jag att det är bättre att lyssna på människor snarare än att driva min egen agenda framåt, berättar Maxim en översättare till ett av folken i Dagestan.

Dessutom har tio av de språk vi arbetar med i regionen en rent muntlig tradition, vilket innebär att de saknar ett etablerat skriftspråk. Detta gör översättningsprocessen ännu mer komplex och tidskrävande.

- Vi har hittills översatt Johannes och Rut. Det har varit en absolut ögonöppnande upplevelse, berättar Natalia som är översättare till ett av folken i Dagestan.

Processen av översättningsarbetet börjar med att inte översätta hela bibeln i ett enda stycke utan man börjar med olika böcker, exempelvis första Mosebok. När en översättning av någon av de böckerna är färdigställd krävs så kallad fältstudie, där texten testas bland folket för att utvärdera hur orden tas emot och förstås. Därefter följer en noggrann fas av justering och förfining, där språkliga och kulturella anpassningar görs för att säkerställa att budskapet verkligen når fram på rätt sätt. Det är ett långsiktigt, omfattande och tidskrävande arbete, men vinsten är ovärderlig – inte bara för att göra Bibelns budskap tillgängligt och begripligt utan också för att bevara språken och kulturerna för framtida generationer.

ETT HISTORISKT SKEENDE

Det som nu sker i Kaukasien är ett genombrott för bibelöversättningen, något som nästan saknar motstycke. Under de senaste två åren har tio nya översättningsprojekt inletts i Dagestan, till språk som tidigare aldrig nåtts av Bibelns budskap. Ytterligare fem projekt är planerade att starta inom det kommande året,

FOTO IFB MEDARBETARE

JÄMFÖRELSE MED SVERIGE

När vi ser på landytan jämfört med Sverige, kan vi sättas-
 torleken i perspektiv:

- Sverige: ca 450 295 km²
- Georgien: ca 70 000 km² (ungefär dubbelt så stort som Jämtland)
- Azerbajdzjan: ca 86 600 km² (ungefär dubbelt så stort som Småland)

Karta: Temo Blumgardt - Ethnic_Groups_In_Caucasus_Region_2009, Public Domain,
 <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=8340029>

förutsatt att resurser finns tillgängliga. Bland dessa 15 helt onådda folkgrupper finns inga etablerade kyrkor eller troende, och ändå är det just representanter för dessa språk som nu själva kommer och ber om att få vara med i arbetet med att översätta Bibeln till deras egna språk. Det är en unik utveckling där en dörr har öppnats, och där de lokala folkgruppernas egen längtan driver processen framåt.

Dimitri, som tillhör en mindre folkgrupp med omkring 20 000 personer, säger att han själv inte kallar sig kristen men att han älskar Jesus mer än många kristna gör. Han vill vara med och översätta Bibeln eftersom han ser hur den kan föra människor samman.

Alexander, som bor längs en av Kaukasiens floder i närheten av Tjetjenien, har under de senaste två åren tillsammans med sitt team översatt de första delarna av Bibeln. Tidigare i historien har hans folk inte erkänts som en egen etnisk grupp av myndigheterna. Men nu, när han och hans medarbetare har lagt grunden för ett översättningsarbete, beskriver han upplevelsen av att se Bibelns första böcker publicerade på sitt språk som "helt otrolig".

Alexander, som arbetar med ett språk som talas högre upp i bergen, berättar att han samtidigt som han översätter också studerar kristendomen och tycker om det.

- Det breddar min horisont, och jag lär mig och förstår mer, säger han.

De första bibelböckerna någonsin på hans språk är snart färdiga. I arbetet med att översätta Bibeln till språk där kristendomen är helt okänd, finns det naturligtvis inga kristna som kan göra översättningsarbetet. Detta är en utmaning som bibelöversättningsteam har behövt hantera genom historien. För varje språk byggs därför team med olika kompetenser som tillsammans säkerställer att översättningen blir korrekt och trogen texten. Exegeter med kunskap i biblisk hebreiska och grekiska, redaktörer, lingvister och bibelöversättningskonsulter med lång

erfarenhet kompletterar de lokala översättarna i arbetet.

Vi möter ett av teamen i Kaukasien som har arbetat med sin bibelöversättning i över 20 år. Nu är de nära att bli klara, och om två år hoppas de kunna trycka den färdiga Bibeln. De berättar hur många har kommit till tro under de senaste åren, och att det nu finns husförsamlingar där människor samlas för att sjunga, predika och läsa Bibeln på sitt eget språk. En av medlemmarna i översättningsteamet berättar hur han brukar visa upp de färdigtryckta bibeldelarna för folk och säga: "Titta här, det här är en bok på vårt språk, har ni sett något liknande förut?" Det väcker nyfikenhet, och många börjar läsa.

Nu pågår bönearbete om att få myndigheternas tillstånd att trycka Bibeln officiellt, så att den kan delas ut öppet utan restriktioner. Samtidigt planeras en ljudversion av översättningen, eftersom särskilt den yngre generationen ofta föredrar att lyssna snarare än att läsa.

Det är en historisk utveckling där Guds Ord nu översätts och sprids i Kaukasien på språk som aldrig tidigare haft en Bibel.

**För att skydda översättarnas och medarbetarnas identitet har namnen ersatts i denna artikel.*

En resa fylld av möten och bibelöversättning

TEXT JONAS PÄIVÄRINTA FOTO JONAS B

Under februari samlades 90 deltagare, inklusive vårt team, från olika delar av Kaukasien för en konferens om bibelöversättningens betydelse och utmaningar. Totalt var 22 språk representerade. Ett huvudtema var översättningen av Nya Testamentets nyckelbegrepp. Genom praktiska övningar och analyser arbetade deltagarna med att hitta de mest exakta och begripliga sätten att återge bibliska termer på sina språk.

För Phil, en medarbetare inom IFB, var det glädjande att se att fler översättare och exegeter nu ansluter till arbetet.

- Vi har länge bett om fler översättare, och det är fantastiskt att se bönesvar mitt i verkligheten, säger han.

Samtidigt fick vi höra om de utmaningar som återstår. Att översätta Bibeln är en komplex process, och många av de erfarna översättarna närmar sig pensionsåldern.

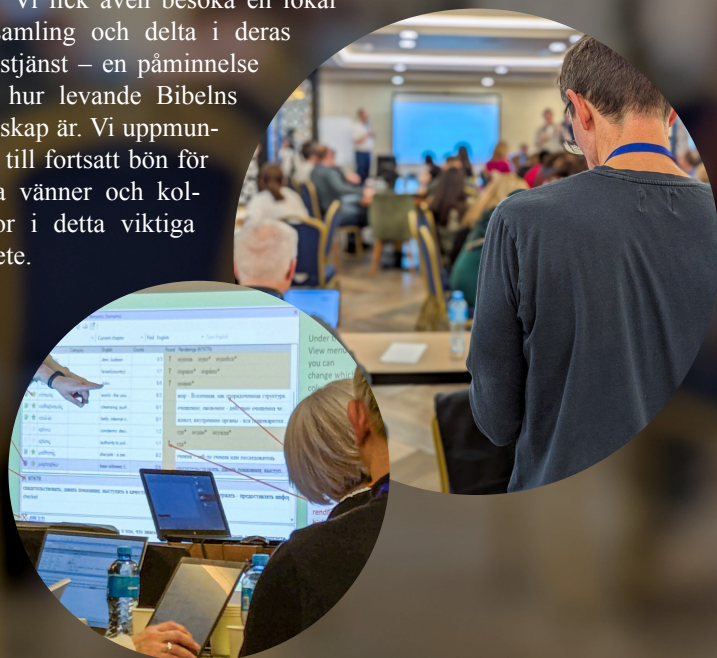
För Boris, en erfaren projektledare, var det mest givande att få dela erfarenheter och hitta lösningar tillsammans.

- Möjligheten att utbyta erfarenheter gör stor skillnad för hur vi kan utveckla vårt arbete, säger han.

Ivan, en annan deltagare, lyfter fram vikten av det gemensamma målet:

- Den här konferensen har gett oss verktyg och ny energi att fortsätta framåt.

Vi fick även besöka en lokal församling och delta i deras gudstjänst – en påminnelse om hur levande Bibelns budskap är. Vi uppmuntrar till fortsatt bön för våra vänner och kollegor i detta viktiga arbete.

Tack Brane och Kaisa för ert outtröttliga arbete!

TEXT & FOTO MATTIAS HALLKVIST

Den 28 februari markerade slutet på en era på IFB när Brane Kalcevic och Kaisa Franzén gick i pension. Med sina många år av troget arbete – Brane sedan 1984, varav de senaste 14 åren som direktor, och Kaisa sedan 1991 – har de haft en ovärderlig roll i IFB:s uppdrag.

Brane har lett flera stora projekt, bland annat Tolkovaja Biblija, IFB:s mest omfattande satsning, och Barnbibeln, som tryckts i över nio miljoner exemplar. Men han lyfter särskilt fram Guds tajming i varje projekt som det mest fascinerande under åren.

För Kaisa har höjdpunkterna varit att se glädjen hos människor som för första gången får Bibeln på sitt modersmål. - Det har varit en stor nåd att få vara en liten pusselbit i detta arbete, berättar hon.

Nu väntar en ny fas i livet. Brane ser fram emot familjetid, släktforskning, arbete på fruns föräldrahem i Ångermanland och kanske biodling – ett intresse som går i arv från hans far-

far. Han överväger också universitetsstudier och att skriva något, samtidigt som han fortsätter att stötta IFB vid behov.

Kaisa har ännu inga fasta planer men ska först slutföra layouten för Bibeln på mari och hjälper det finska kontoret med layouter och hon kommer också att tillbringa mer tid i sitt hemland Finland.

Under de senaste 13 åren har Brane och Kaisa ensamma burit IFB:s arbete på sina axlar. Deras uthållighet, trohet och engagemang har varit ovärderliga.

Vi tackar Brane och Kaisa för allt de har gjort och önskar dem Guds välsignelse i framtiden!

IFB rustar för en ny säsong

TEXT JONAS PÄIVÄRINTA FOTO CHRIS BENNETT

Institutet för Bibelöversättning (IFB) går in i en ny fas med ett växande team och nya satsningar. Under det kommande året intensifieras arbetet med att sprida kunskap om bibelöversättningens betydelse och nå ut till fler församlingar och intresserade genom församlingsbesök, nyhetsbrev, hemsida och sociala medier.

I december 2024 samlades IFB:s medarbetare i Örnsköldsvik för första gången. Det blev en värdefull möjlighet att lära känna varandra och lägga grunden för det fortsatta arbetet. Under dagarna deltog även Brane Kalcevic och Kaisa Franzén via videolänk, där de delade insikter om organisationens historia och uppdrag.

Den nya arbetsgruppen består av engagerade medarbetare från hela landet:

- Jonas B, (Härnösand) jobbar med tekniska lösningar och församlingsbesök.

Jonas B, Johanna, Jonas P, Mattias och infogad är Andreas.

- Johanna Svensson (Umeå) är bl.a. redaktör för nyhetsbrevet, sociala medier och ansvarar för hemsidan.
- Andreas Holm (Motala) och Jonas Päivärinta (Eskilstuna) besöker församlingar och grupper för att sprida IFB:s arbete.

Tillsammans med direktor Mattias Hallkvist ser teamet fram emot att fortsätta uppdraget att ge bibellösa folk tillgång till Bibeln. Med ny energi och gemensam vision tar IFB ännu ett steg framåt i sitt viktiga arbete.

Var med och sprid Bibelns budskap

På IFB tror vi på Bibelns kraft att förändra liv och förena människor världen över. Genom din gåva stödjer du vårt arbete med att översätta och sprida Bibeln till språk där den ännu saknas.

Varje bidrag, litet som stort, är en viktig del i att göra Bibeln tillgänglig för fler – ett budskap om hopp, tröst och gemenskap i en föränderlig värld. Med ditt bidrag hjälper du oss att nå onådade folk med bibelöversättningar trogna grundtexten, som kan stärka tron i både hem och samhällen.

Tillsammans kan vi fortsätta att förmedla Bibelns tidlösa budskap. Ge en gåva idag och gör Bibeln tillgänglig för onådade folk!

Öppna Swish-appen
för att ge en gåva till
översättningsarbetet.

VI BESÖKER

MATTIAS HALLKVIST

DAG	DATUM	TID	PLATS
Söndag	6 april	10:30	Korskyrkan, Götene
Måndag	7 april	18:00	Tabernaklet, Göteborg
Tisdag	8 april	10:00	Filadelfiakyrkan, Örebro
Tisdag	8 april	18:00	EFS, Gävle
Söndag	11 maj	11:00	Skorpeds Baptistförsamling

JONAS PÄIVÄRINTA

DAG	DATUM	TID	PLATS
Söndag	23 mars	11.00	Köping Pingst
Lördag	5 april	17.00	Torshälla Pingst, på finska
Söndag	20 april	11.00	Internationella Kyrkan, Södertälje
Lördag	26 april	10.00	Västerås Finska Pingst, heldag med två möten på finska
Söndag	27 april	16.00	Pingst Surahammar
Söndag	11 maj	11.00	Baptistkyrkan, Hallstahammar
Söndag	13 april	16.00	Finska Filadelfia, Stockholm

ANDREAS HOLM

DAG	DATUM	TID	PLATS
Söndag	23 mars	16.00	Agape, Katrineholm
Söndag	13 april	11.00	Agape, Norrköping
Söndag	27 april	10.00	Equmeniakyrkan Skänninge
Söndag	4 maj	10.00	Equmeniakyrkan Sjöklumla
Fredag	6 juli	16.00	Pingst Askersund

VILL NI BOKA IN ETT BESÖK?

Vill er församling, daglig träff eller annan verksamhet ha besök av oss. Kontakta oss via e-post till info@ifb.nu så bokar vi in en tid. Ändringar kan ske därför kan ni hitta ett uppdaterat besöksprogram på vår hemsida.